

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 9, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 12 maj 2013.

Matt 9:1-8: Han steg i en båt och for över sjön till staden där han bodde. Där kom de till honom med en lam som låg på en bår. När Jesus såg deras tro, sade han till den lame: "Var inte orolig, mitt barn, dina synder är förlåtna." Några skriftlärdade sade då för sig själva: "Han hädar ju." Jesus såg vad de tänkte och sade: "Varför bär ni onda tankar i era hjärtan? Vilket är lättast, att säga: Dina synder är förlåtna eller att säga: Stig upp och gå? Men för att ni skall veta att Människosonen har makt här på jorden att förlåta synder" – och nu talade han till den lame – "stig upp, ta din bår och gå hem." Och mannen steg upp och gick hem. När folket såg det greps de av fruktan och prisade Gud, som hade gett sådan makt åt människorna.

När jag, för många år sedan, gjorde en resa till Israel var den lilla staden Kafarnaum en av de platser som gjorde absolut starkast intryck på mig. Där var närheten till både naturen och historien påtaglig. Framförallt så visste jag ju att detta var Jesu hemstad. Och det var dit han nu kom denna dag. Jesus kom hem. Men också där fanns nöden. Matteus berättar det så kort. Markus och Lukas berättar lite till, om den lame som bars till Jesus. När Matteus berättelse är kort och enkel är deras skildringar fulla av dramatik. Av dem får vi veta att Jesus predikade i ett trångt hus, så att dessa vänner fick bära den lame upp på ett tak, som de gjorde hål i för att kunna fira ner den förlamade mannen framför Jesus. Måste man inte undra vad de egentligen tänkte om Jesu ord till den lame? De hade ju kämpat och slitit för att de hoppades att Jesus skulle göra honom frisk. Men Jesus säger: "Var inte orolig, mitt barn, dina synder är förlåtna." Vad tänkte vännerna uppe på taket då? Förlåtelse? Det var ju inte för det vi kom. Har Jesus missuppfattat alltihop? Ska han inte göra vår vän frisk?

Svaret är att Jesus är den ende som verkligt ser den lame mannen. När andra ser en krympling ser Jesus en människa. När andra ser en förlamad, ser Jesus en någon som kämpar med livet. När andra ser en kropp ser Jesus ett hjärta, fullt av kamp och oro. Liksom många också i vår tid kommer till doktorn med sin kropp i hopp om att någon ska se det ångestladdade hjärtat, fast det kanske är lättare att tala om värken i hälen än värken i själen.

Det är intressant att läsa om vad Jesus såg. Han såg vännernas tro. Han såg vad hans motståndare tänkte. Han såg rakt in i ett hjärta som saknade frid med Gud. Och hans ord riktas rakt in i denna kamp: "Var inte orolig, mitt barn, dina synder är förlåtna."

Jesus börjar med det viktigaste. För ingenting är viktigare än Guds nåd. Utan Guds nåd är du för evigt förlorad. Vad hade det hjälpt idag om mannen fått gå hem efter att ha upplevt ett under i sin kropp, om han till sist ändå gick förlorad? Nej, det finns inget bönesvar som är större än när du får nåd; än när Guds förlåtelse löser dig ur synd och skam och du blir fri.

Då bli fariséerna arga. De säger att Jesus hädar. De menar att bara Gud kan förlåta synder, på djupet, och helt och fullt. Och där har de rätt. Om Jesus bara är en människa så är detta hädelse. För när Jesus ger mannen förlåtelse gör han det bara Gud kan. Alltså: med dessa ord avslöjar Jesus vem han är. Han är Guds son. För att visa detta gör han nu ett under så att den man som bars dit kan gå därifrån. Men svikten i stegen kommer från det första undret. Nu går han vidare ut i livet med frid i hjärtat. För ingen gåva är större än nåd från Gud.

Matt 9:9-13: Jesus fortsatte därifrån, och då han såg en man som hette Matteus sitta utanför tullhuset, sade han till honom: "Följ mig!" Och Matteus steg upp och följde honom. När Jesus sedan låg till bords i hans hus, kom många tullindrivare och syndare dit och lade sig till bords tillsammans med honom och hans lärjungar. Fariséerna som såg det sade till lärjungarna: "Hur kan er mästare äta tillsammans med tullindrivare och syndare?" Han hörde det och sade: "Det är inte

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

de friska som behöver läkare, utan de sjuka. Gå och lär er vad som menas med orden: Barmhärtighet vill jag se och inte offer. Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare."

Matteus kan inte låta bli att ge sitt personliga vittnesbörd. När han nu ska berätta berättelsen om Jesus måste han också få skriva in berättelsen om sitt eget möte med Jesus. För så är det. Berättelsen om Jesus är fantastisk, men den går dig ändå förbi om du inte också kan skriva in ditt eget möte med honom i berättelsen.

Matteus var hatad. Att vara tullindrivare var att samarbeta med fienden. När romarna ville ha någon som samlade in skatt i ett område fick alla intresserade lägga bud på tjänsten. Man fick nämligen ingen lön. Man betalade istället för att få arbeta. Och den som betalade mest fick tjänsten? Anledningen till att tullindrivarna ändå blev rika var att de överbeskattade och tog den överskjutande summan för egen del. Alltså sågs Matteus som både en förrädare och en bedragare. När Jesus nu kallar honom att bli lärjunge sätter han alltså sitt eget rykte på spel, och fariséerna reagerar direkt. De exempel vi får på deras motstånd i det här kapitlet är de första exempel vi har på att Jesus möter motstånd.

Matteus lämnade en karriär som kunde gjort honom mycket rik, men aldrig skriver han om vad det kostade honom att följa Jesus. Tvärtom skriver han om vad det kostade Jesus att kalla honom. Visst finns det ett pris att betala för den som vill vara en Jesu lärjunge, men innan du beklagar dig över det så stanna först upp och fundera på vad det kostade Jesus att kalla dig.

Matt 9:14-17: Sedan kom Johannes lärjungar fram till honom och frågade: "Varför fastar inte dina lärjungar, när både vi och fariseerna fastar?" Jesus svarade: "Inte kan väl bröllopsgästerna sörja så länge brudgummen är hos dem. Men det skall komma en tid då brudgummen tas ifrån dem, och då kommer de att fasta. Ingen sätter en bit okrympt tyg på ett gammalt plagg, för då sliter lappen med sig bitar av plagget, och det blir en värre reva. Och man slår inte nytt vin i gamla vinsäckar, för då sprängs säckarna och vinet rinner ut och säckarna förstörs. Nej, nytt vin håller man i nya säckar, då har man kvar både vin och säckar."

Här kommer en fråga om vad radikal tro är. Det hörs i frågan att man pratar om Jesus överallt. Johannes döparen beredde väg för Jesus. Hans lärjungar var inga motståndare. Men de har en ärlig fråga. Varför fastar ni inte som vi, eller som fariséerna?

Jesu svarar med tre bilder. En handlar om brudgummen, som är en återkommande bild i Bibeln på Jesus. Han är som brudgummen som älskar sin brud, nämligen den kristna kyrkan, d.v.s. oss. - När vi är tillsammans behöver inte mina lärjungar fasta, svarar han. Men... och lyssna nu: - Men det skall komma en tid då brudgummen tas ifrån dem, och då kommer de att fasta. Detta är den första antydningen på att Jesus ska dö. Det ska komma en tid då också vi ska fasta. Så använder Jesus bilden av ett lappat tyg. Man sätter inte en ny lapp på ett gammalt tyg, och man håller inte nytt vin i en gammal vinsäck, för då sprängs den. Vad betyder det? Jo, Jesus säger att han inte kommit för att bättra på den gamla religionen, laga och lappa och fylla på. Nej, han kommer med något nytt. Jesus kommer för att upprätta en ny slags relation till mänskligheten; en kärleksrelation där han är brudgummen och alla de som tror på honom hans brud.

Matt 9:18-26: Medan han talade till dem, kom en synagogföreståndare och föll ner för honom och sade: "Min dotter har just dött, men kom och lägg din hand på henne, så får hon liv igen." Då reste sig Jesus och gick med honom, och lärjungarna följde efter. Men en kvinna som hade lidit av blödningar i tolv år kom bakifrån och rörde vid tofsen på hans mantel, eftersom hon tänkte: "Får jag bara röra vid hans kläder så blir jag hjälpt." Jesus vände sig om och fick se henne och sade: "Var inte orolig, min dotter. Din tro har hjälpt dig." Och från det ögonblicket var hon frisk. När Jesus

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

kom hem till föreståndaren och mötte flöjtblåsarna och den klagande hopen, sade han: "Gå härifrån. Flickan är inte död, hon sover." Då skrattade de åt honom. Men när folket hade motats bort, gick han in och tog flickans hand, och hon steg upp. Ryktet om vad som hade hänt spred sig i hela den trakten.

Jesus följer med synagogsföreståndaren, på väg till hans dotter, som just har dött! Var frågan ett uttryck för tro eller för desperation? Då händer något. Markus och Lukas lägger ut texten längre. De använder ett ord som ungefär betyder att det är trångt som i en vinpress omkring Jesus. Och där i denna folkmassa pressar sig en sjuk och desperat kvinna fram till honom för att åtminstone få röra vid hörntofsen på hans mantel. Hur tänker hon? Vill hon vara anonym för att hon inte vill störa, som att hon inte tror sig vara viktig nog för Jesus? Eller söker hon bara ett under, men inte en relation? Hur som helst vänder sig Jesus om. Och så står det igen att han ser. Men vad ser han? Ser han 12 års hopplös kamp mot en obotlig sjukdom? Ser han en livslång kamp med känslan av att vara mindre viktig?

Jag älskar hans ord: "Var inte orolig, min dotter. Din tro har hjälpt dig." Det är otroligt att det går att säga så mycket med så få ord. Med dessa ord bekräftar Jesus att ett under ägt rum. Med dessa ord bekräftar Jesus kvinnans tro. Din tro räcker om den räcker sig mot Gud. Och, viktigast av allt: Med dessa ord bekräftar han att också hon är en Guds dotter. Ett Guds barn.

Så tränger sig Jesus fram genom hopen till synagogföreståndarens hus, där professionella gråterskor redan håller dödsklagan och där allt ropar ut att Jesus kommer försent. Men än en gång får vi veta hur Jesus ser på saker och ting: - Hon sover bara, säger han. För större än så är inte döden för honom som vet så mycket mer än vi. Då skrattar alla åt honom. De tycker att Jesus är löjlig. Har du hört sådana skratt någon gång. Jag undrar vad de ska känna dessa gråterskor som så snabbt blev skratterskor den dag som Paulus skriver om i Fil 2:10-11, då "alla knän skall böjas för Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära." Så reser Jesus henne upp ur döden, och de kalla hånskratten tystnar och byts mot föräldrars glädje.

Matt 9:27-31: När Jesus fortsatte därifrån, följde två blinda efter och ropade: "Davids son, förbarma dig över oss!" Och när han kom hem, gick de fram till honom. Jesus frågade: "Tror ni att jag kan hjälpa er?" De svarade: "Ja, herre." Då rörde han vid deras ögon och sade: "Ni tror, och det skall ske." Och deras ögon öppnades. Jesus sade strängt åt dem: "Låt ingen få veta detta", men de gick därifrån och spred ryktet om honom i hela den trakten.

Två blinda följer efter honom... Hur gick det till? Det kan inte ha varit så lätt för dessa blinda att följa Jesus. De måste ha lyssnat, försökt förstå vartåt Jesus gick, och frågat andra om vägen. Så stapplade de sig fram efter honom. Och där, i denna bibeltext fann jag mig själv. För så har jag det. Paulus skriver i 2 Kor 5:7: "...vi lever i tro, utan att se." Jag anar hans närvaro, läser, lyssnar och ber för att försöka förstå vart Jesus är på väg och hur jag kan finna honom. Jag liknar dessa blinda män som trevar sig fram. Och jag gläds över att Jesus mötte deras stapplande försök att följa honom och gensvarade på deras bön om nåd, för jag har ingen större bön än den för mitt eget liv.

Matt 9:32-34: När de var på väg ut, kom man till honom med en besatt som var stum. Han drev ut demonen, och den stumme började tala. Och folket häpnade och sade: "Aldrig förr har man sett något sådant i Israel." Men fariseerna sade: "Det är med demonernas furste som han driver ut demonerna."

Jesus säger att han kommit för att "ge de förtryckta frihet". Här är nu ytterligare en man som är förtryckt av onda andliga krafter. Som ett alltför tydligt exempel på hur ondskan vill tysta ner människor. Han sågs av olika skäl som ett omöjligt fall, denne man. Men Jesus befriar honom. Och det

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

väcker en enorm häpnad hos de människor som ser det ske. De säger: "Aldrig förr har man sett något sådant i Israel."

Fast det är inte vad fariséerna säger. Deras hat bara växer ju längre vi läser. Först blev de arga när Jesus förlät den lame mannen. Fast då tänkte de det bara inom sig själva. Ännu argare blev de när Jesus kallade Matteus. Då orkade de inte vara tysta utan frågade lärjungarna hur deras mästare kunde vilja ha att göra med tullindrivare. Vi läser inte vad lärjungarna svarade. De kanske själva undrade över det. Varför fariséerna blev så arga nu är svårt att förstå. Borde de inte ha glatt sig med den befriade mannen? Men det gör de inte. Nej, nu orkar de inte hålla tysta längre utan måste säga det rakt ut: "Det är med demonernas furste som han driver ut demonerna."

Hur besvarar då Jesus denna tunga anklagelse? Lyssna.

Matt 9:35-38: Jesus vandrade omkring i alla städerna och byarna, och han undervisade i synagogorna, förkunnade budskapet om riket och botade alla slags sjukdomar och krämpor. När han såg människorna, fylldes han av medlidande med dem, för de var illa medfarna och hjälplösa, som får utan herde, och han sade till sina lärjungar: "Skörden är stor men arbetarna få. Be därför skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd."

Jesus angrips av arga fariséer som säger att han är sänd av demonernas furste. Men han stannar inte upp för att försvara sig. Han har viktigare saker för sig än att debattera med fariséer. Matteus säger att när "han såg människorna, fylldes han av medlidande med dem, för de var illa medfarna och hjälplösa, som får utan herde".

Hans ord är en tydlig kritik riktad mot judarnas ledare, som tyckte att de själva var rättfärdiga men inte gladdes med en man som fått förlåtelse, eller kunde se det stora i att Gud ville ha med Matteus att göra, och som inte ens kunde urskilja att det var Gud som verkade när en stum börjar tala utan istället hävdar att det är demonernas furste som gjort undret. Dessa ledares blindhet och avfall är en stor del av orsaken till folkets utsatthet. Och det skär djupt, djupt inom Jesus när han ser det. För han är fylld av någonting som dessa kalla ledare inte vet något om. Han är fylld av medlidande.

Vad gör han då? Han säger till sina lärjungar: - Kom! Han ställer dem vid sin sida för att de ska se det han ser. Och så säger han: "Skörden är stor men arbetarna få. Be därför skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd." En sista gång för vi veta något om vad Jesus ser. Han ser nöden, men han kallar den för "skörden", för när Jesus ser behoven ser han alltså också möjligheter. Han ser att det finns en skörd för Guds rike där nöden är som störst. Och därför ska vi be. Vi ska be för att bönen förvandlar oss och fyller oss med samma medlidande som fanns hos Jesus. Vi ska be för att Gud vill förvandla nöd till skörd. Vi ska be för att bönen rustar oss för arbetet. Och vi ska be för att Gud älskar är den här världen.

Så avslutar vi vår läsning idag. Vi har läst om vad Jesus kan, vad han ser och vad han känner. Och han har ställt oss vid sin sida, och viskat in i våra liv, med ett allvar i rösten som avslöjar hans brinnande hjärta: - Be.